

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Afsked

Efter 42 år i Skoleforeningens tjeneste stopper børne- og skolefritidschef Birgit Messerschmidt. Hun ser tilbage på en spændende tid med meget udvikling.

Side 6

“ De får rygsækken fyldt med gode lege og med viden om, hvordan de sætter dem i gang.

Ann-Karina Overlade, legeinstruktør om legepatruljen.
Side 8

Operation Dagsværk

Har brug for flere aktive elever.
Side 3

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Flygtningesituationen er en vigtig udfordring

Flygtninge

Formidling er en vigtig opgave for det pædagogiske personale. Skoleforeningen stiller boliger til rådighed for flygtninge.

Flygtningesituationen i Europa optager mange inden for Dansk Skoleforening for Sydslesvig. I forvaltningen har man set på muligheder for at hjælpe og har således bedt Teknisk Afdeling om at se på tom-

me boliger i foreningens besiddelse, som er egnet til at kunne huse flygtninge.

Aflaster en smule

- Vi er rigtig glade for, at både Skoleforeningens styrelse og samarbejdsrådene på Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg, Uffe-Skolen i Tønning og Ejderskolen i Rendsborg har sagt ja til, at vi kan tilbyde boliger, der er tilknyttet de skoler, til de respektive kommuner og derved aflaste en smule i en presset situation, siger

Skoleforeningens formand, Udo Jessen.
- Det samme gælder for den forhen-værende driftsrådsbygning i Harreslev med dens tre lejligheder. Den skulle egentlig sælges, men nu stiller vi den til rådighed for kommunen, siger han.

Der har været krav til boligerne for at kunne komme i betragtning. Således skal de have egen indgang og mulighed for separat afregning i forhold til el, vand og varme.
- Desuden har der været et ønske

om, at det er familier med børn, der flytter ind, siger Udo Jessen.
For ham er det et vigtigt signal, at Skoleforeningen hjælper, hvor det er muligt.

Stort engagement

- Min opfattelse er, at der er et stort engagement ude i institutionerne. Der stilles lokaler til rådighed om eftermiddagen, så flygtninge kan lære tysk, og der laves indsamlinger og mad til flygtningene på banegården i Flensborg, fortæller Skoleforenin-

gens formand.
- Samtidig er det en vigtig udfordring for vores pædagogiske personale at formidle, hvad der sker i Europa lige for tiden, og jeg fornemmer, at de gør det rigtig godt. Det frygtelige terrorangreb i Paris er noget, man bliver nødt til at snakke med de unge om, og her er det vigtigt at forklare børnene, at det netop er denne slags terror, millioner af mennesker flygter fra. For det, der er sket i Paris, er desværre hverdag i lande som Syrien, siger Udo Jessen.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Nye erfaringer hver dag

Udvikling

De to nye institutioner Karlssons Vuggestue og Frederiksberg Daginstitution i Slesvig har gjort mange gode erfaringer siden opstarten i foråret.

Side 6 og 7

På billedet ses daginstitutionsleder Hauke Paulsen med lille Emma

Fælles projektansøgning til Sydslesvigudvalget

Samarbejde

Mindretallets organisationer arbejder på en fælles projektansøgning til Sydslesvigudvalget.

Skoleforeningens styrelse gav på sit seneste møde grønt lys for tre projektansøgninger til Sydslesvigudval-

get.
Et projekt skal i samarbejde med Syddansk Universitet og Center for Mindretalspædagogik synliggøre, på hvilken måde mindretalsskolerne i Sydslesvig udgør en merværdi for grænseregionen og dens udvikling.

I de andet projekt samarbejder Skoleforeningen og Grænseforeningen om at aktivere nye relevante netværk, som kan motiveres til at

gøre en indsats i Danmark for at finde flere danske værtsfamilier til ferieborn og udveksling.

Bliver afstemt nu

Det tredje projekt, Oplev Sydslesvig, handler om en dynamisk internetportal med oplevelsespakker for besøg i Sydslesvig. Portalen skal samle alle de eksisterende tilbud i én portal og kvalitetssikre oplysningsop-

gaven om Sydslesvig, koble det personlige møde til alders- og interesse-relaterede oplevelser og vække interesse for og lette tilgangen til Sydslesvig for gæster fra Danmark. Målet er, at projektet bliver en fælles ansøgning fra alle i samrådet og Grænseforeningen. For tiden bliver det afstemt i de enkelte bestyrelser.

Ideen til at udvikle projektet Oplev Sydslesvig blev født i det kom-

munikationsudvalg, som Samrådet har nedsat med kommunikationsmedarbejdere fra alle organisationer. Projektet er så blevet udviklet af fagfolk fra forskellige hovedorganisationer samt Grænseforeningen.

- Jeg synes, at det er et godt signal, at mindretallet kommer med en fælles ansøgning omkring et emne, der jo berører os alle sammen, siger Skoleforeningens formand Udo Jessen.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Leder

Trygge rammer

Samfundets udvikling har ført til forandrede familieforhold og dermed til forandrede ønsker og forventninger også målrettet vores forening. Det er derfor med stor glæde, at jeg nu sidder her og kan opsummere, at vi i løbet af det seneste år har forøget antallet af vuggestuepladser fra 280 til hele 432. Og udviklingen vil fortsætte. Jeg går ud fra, at vi om et år vil have et udbud af vuggestuepladser på i alt ca. 537. Det er en meget positiv udvikling, der nu muliggør, at unge børnefamilier på et noget tidligere tidspunkt i livet får mulighed for, at deres børn oplever en hverdag med dansk sprog og kultur.

Alle vore institutioner arbejder til daglig med at evaluere og udvikle børns sprog. Men alle nok så fine tiltag og initiativer giver ingen mening og har ikke den effekt, hvis det ikke lykkes at skabe tryghed og trivsel omkring hverdagen i institutionen. Vi er bevidste om vores ansvar over for både børn og voksne. Og derfor bestræber vi os på at skabe trygge rammer for alle ved Skoleforeningen. Det gælder naturligvis vores institutioner, hvad enten det er vuggestuer, børnehaver, skoler, SFOer eller ungdomskollegium, men det gælder sandelig også for alle vores medarbejdere. Vi skal skabe gode og trygge arbejdsforhold for alle. Ingen diskussioner om det.

For vores børn begynder udfordringen, hvad det angår, med at komme i vuggestuen eller i børnehaven. Det tager sin tid at falde til i en ny børnehave eller vuggestue. Det kender vi forældre, der har haft børn i daginstitutioner, alt til. De fleste forældre føler sig utrygge første dag, de efterlader lille Per i institutionen.

Udo Jessen, formand

At skabe en atmosfære, der fremmer trivsel og tryghed, er en daglig professionel udfordring for vores pædagogiske personale. Uden den faglige baggrundsviden omkring begreberne trivsel og tryghed vil atmosfæren i vuggestuer, børnehaver, skoler, SFOer kun være et tilfældigt produkt.

Hvis vi tænker på vores børn, så spiller det sociale i gruppen en lige så stor rolle som det faglige. Det kræver et kontinuerligt arbejde, hvis ting ikke skal vokse sig store, det ved vi alle sammen. Det er uhyre vigtigt, at alle er bevidste om, at når man bruger så meget af sin tid i institutionen, så skal man også have det godt, mens man er der.

Hvis man har en god dag, er det som regel, fordi man har haft det godt med andre. Og det er de mange gode dage, der udgør det gode liv. Derfor er det vigtigt, at vi gør os umage i forhold til hinanden. Forudsætningerne for tryghed og trivsel i institutionerne er et godt socialt klima, så enkelt er det.

Det er det, Skoleforeningens medarbejder arbejder for til dagligt, og det er det, der er Skoleforeningens fornemmeste opgave: At skabe en atmosfære hvor læring og høj faglighed foregår i en ramme bestående af tryghed.

»Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre, uden at han holder noget af dets liv i sin hånd. Det kan være meget lidt, en forbigående stemning, en oplagthed, man får til at visne, eller som man vækker, en lede man uddyber eller hæver. Men det kan også være forfærdende meget, så det simpelthen står til den enkelte, om den andens liv lykkes eller ej« K.E. Løgstrup

Nyt fælleselevråd på plads

Medbestemmelse

Elever vil vide mere om it-fremtiden i Skoleforeningen.

Skoleforeningens nye fælleselevråd havde sit første møde lige inden efterårsferien. Fælleselevrådet består af repræsentanter for de ni fællesskoler og Ladelund Ungdomsskole. Fælleselevrådets opgave er at varetage elevernes og elevrådenes interesser over for Skoleforeningen samt andre organisationer. Nogle af de ting, fælleselevrådet vil tage fat i det kommende skoleår, er et volleyball-stævne på 9. klassetrin, skolegrænser og skolevalg samt it på

skolerne. Lederen af Skoleforeningens it-kontor, Leif Olaf Truelsen-Knigge vil på det kommende fælleselevrådsmøde berette om de initiativer og udfordringer, der er på dette område. Desuden fik fælleselevrådet på sit møde præsenteret lederen af Skoleforeningens rejsekontor, Sally Flindt Hansen, som fortalte om elevudvekslingsprojektet i uge 45 og 47. Rådet snakkede også kort om, hvordan læsebånd fungerer på de forskellige skoler. Repræsentanterne valgte et forretningsudvalg bestående af Emma Toft Kromann (formand), Jens Jessen-Skolen, Caroline Amalie Dittweiler (næstformand), Cornelius Hansen-Skolen, Matti Ullrich (sekretær), Duborg-Skolen, Maj Tolkmitt (kasserer), A. P. Møller Skolen, Jule Lausten, Jes Kruse-Skolen og Melina Lulu Thomsen, A. P. Møller Skolen. Desuden består fælleselevrådet af Linea Kopf, Cornelius Hansen-Skolen, Sarah-Ann Gebhardt, Jes Kruse-Skolen, Jan Morten Philipp, Sønder Brarup Danske Skole, Max Hansen, Sønder Brarup Danske Skole, Marvin Bremer, Læk Danske Skole, Julia Reinhardt, Læk Danske Skole, Kilian Tramm, Ladelund Ungdomsskole, Toike Biernath, Ladelund Ungdomsskole, Andreas Christensen, Duborg-Skolen, Quentin Schachlewitz, Jens Jessen-Skolen, Emma Emilie Madsen, og Zoe Zander, Gustav Johannsen-Skolen, Rebekka Jansen og Lina Wunderlich, Husum Danske Skole.

Nordisk samarbejde om uddannelser

FOTO: FLEMMING RASMUSSEN

Norden

Norske lærerstuderende i praktik på A. P. Møller Skolen.

Den 2. november indgik A. P. Møller Skolen en samarbejdsaftale med Buskerud and Vestfold University College i Norge. Aftalen betyder, at A. P. Møller Skolen fremover er praktiksted for lærerstuderende fra Norge. De skal tilbringe 4 uger i en bedømmelsespraktik i Slesvig. Praktikforløbet er i historie med norsk som 2. sprog. Det betyder, at de skal følge undervisningen i historie og dansk samt evt. beslægtede fag som geografi og samfundsfag i 10.-12. årgang. De studerende er i gang med en såkaldt lektoruddannelse, som er den norske læreruddannelse for 8-13. klassetrin. Som sådan matcher de fint både fællesskolen og gymnasiet i Sydslesvig. De to institutioner ser frem til at kunne effektivere samarbejdsaftalen, der tilmed åbner for et yderligere samarbejde om praktik i andre

Underviser Lasse Sonne fra UC, A. P. Møller Skolens rektor, Jørgen Kühl, afdelingsleder Klaus Pløen, underviser på UC Anne-Marie Støvreide Hanche og institutsleder professor Annett Arntzen fra Høgskolen. fag og større samarbejdsprojekter. A. P. Møller Skolen repræsenterer Danmark i dette samarbejde, som også omfatter gymnasier i Jämtland (Sverige) og Helsingfors (Finland).

Efter mere end 37 år i Skoleforeningens tjeneste har direktør Anders Molt Ipsen valgt at gå på pension.

Skoleforeningen vil i den anledning invitere til en festlig sammenkomst **fredag den 22. januar 2016 kl. 15.45-20.30** på A. P. Møller Skolen, Fjordallee 1 i Slesvig.

Udover et varieret program vil vi byde på lidt godt at spise.

Udo Jessen
Udo Jessen
formand

Af hensyn til den videre planlægning beder vi om tilmelding senest den 14. december 2015 til Sabine Oetzmann per telefon (+49 (0) 461 5047-111) eller mail (Sabine.Oetzmann@skoleforeningen.org).

Foreløbigt farvel til politiets dukketeater

Trafiksikkerhed

Skolebørn fra Cornelius Hansen-Skolen og Schule Ramsharde var de sidste, der så dukketeater med politiet i Flensborg.

Eleverne i 1. klasse i den fleksible indskoling på Cornelius Hansen-Skolen deltog forleden i en trafik-sikkerhedsdag sammen med deres kammerater fra Schule Ramsharde. Det lokale politi havde arrangeret fire poster, hvor de unge blandt andet lærte, hvordan man krydser en fodgængerovergang på den helt rigtige måde, hvorfor reflekser på tøj og skoletasker beskytter i trafikken, og hvad de forskellige trafikskilte betyder. Denne del af trafik-sikkerhedsdagen fandt sted på Schule Ramsharde, og bagefter gik eleverne samlet de få meter over til Cornelius Hansen-Skolen for at se dukketeater med Polizei-Puppenbühne Flensburg.

Prævention har en stor betydning

- Prævention har stor betydning på vores skole, siger skolesocialarbejderen på Cornelius Hansen-Skolen Gabi Steinberg.

- Bydelens politibetjente kommer jævnligt på skolen og deltager i forskellige arrangementer fra trafik-sikkerhed i de mindre klasser til arrangementer om misbrug med de store elever. Det er vigtigt, at politiet er der, så børnene får et godt og naturligt forhold til det, siger hun.

Gabi Steinberg er lige som Rams-harde-socialarbejderen Anette Hesse og skoleleder Kirsten Nissen ked af, at delstatens sparekniv rammer det præventive arbejde i skolerne. I første omgang rammer det dukketeatret, som indtil videre lukkes.

- Politiet afholder heller ikke længere cykelprøve, fortæller Kirsten Nissen, som mener, at besparelser på præventionsområdet er en slags boomerang.

Usikker fremtid

Hvad, der skal ske i fremtiden er der

Hamza og Safana fra Cornelius Hansen-Skolen i fuld fart.

ingen der ved, men Gaby Steinberg frygter, at besparelserne kan gå hen og blive permanente.

- Når noget først er sparet væk, er det mere vanskeligt at få det genindført, mener hun.

Derfor er det heller ikke sikkert, at trafik-sikkerhedsdagen, som de to skoler har været fælles om i nogle år,

Annette Schuberack og bien Sumsi (Kirsten Pautzke).

Eleverne lærte at krydse vejen på en sikker måde.

Operation Dagsværk må gerne vokse

Sociale engagement

Operation Dagsværk har brug for flere hænder i Sydslesvig.

Eleverne på Duborg-Skolen deltog i sidste uge i indsamlingen for Operation dagsværk. Det danske gymnasium i Flensborg har i mange år været med i den danske indsamling til fordel for skoleelever i ulande.

Arets Operation Dagsværk formål er »Unge i Somaliland skal have en stemme«, for undertrykkelse, diskrimination og tvangsægteskaber er en del af hverdagen for unge i Somaliland. Derfor vil Operation Dagsværk og SOS Børnebyerne give 15.000 gymnasieelever i Somaliland viden og redskaber til at forme deres egen fremtid. Børn og unge udgør størstedelen af befolkningen i Somaliland. Alligevel er det udelukkende gamle mænd, som sidder solidt på magten.

- Det er et vigtigt formål, derfor er jeg med, siger Bo, som går i 10. klasse og arbejder i designbutikken Contor i Rødegade i Flensborg på dagsværkdagen, som i Sydslesvig i år finder sted lidt senere på grund af efterårsferien. Bo er en af Duborg-Skolens ældre elever, som plejer at være med, men i år deltager også de mindre elever fra 7. klasse og opefter.

De yngste elever er med

- Og det er faktisk dem, der er udgør størstedelen af deltagerne, fortæller Matti fra skolens Operation Dagsværk gruppe.

- Desværre er opbakningen i den gymnasiale overbygning ikke helt så stor, siger han.

Situationen er faktisk den, at der i år har været flere jobtilbud end unge der ville i arbejde.

Matti står sammen med Christian og Henriette fra OD-gruppen på Søndertorv i Flensborg. Sammen med en gruppe ældre elever optræder de med forskellige sange for at gøre opmærksom på formålet. Sponsorer har på forhånd doneret 500 euro og gruppen håber på at kunne samle endnu 200 euro sammen fra folk i gågaden.

- Vi har brug for at aktivere de ældre elever og fra vores side går der også en klar opfordring til A. P. Møller Skolen i Slesvig om at deltage i Operation Dagsværk, siger Christian, og Henriette kan sagtens forestille sig, at man kan udvide Operation Dagsværk til de andre fællesskoler i Sydslesvig, nu hvor man har rigtig gode erfaringer med at involvere de yngste elever på Duborg-Skolen.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

“ Vi har brug for at aktivere de ældre elever

Christian,
Operation dagsværk-gruppen

FOTO: DANIEL DÜRKOP

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

Nevio, Jonas, Lotta fra Karlssons Vuggestue.

Hannah, Milla, praktikant Melanie og Liva fra Karlssons Vuggestue.

“ Vi har haft tid til at arbejde på det teoretiske og få en fælles forståelse for, hvad det er vi vil kendes på.

Hauke Paulsen,
daginstitutionsleder

Milan, Marlon og Isabell fra Frederiksberg Daginstitution.

»Det er faktisk ikke så dårligt, at der er lidt luft i indkøringsfasen«

Daginstitutioner

I Slesvig er de to nye danske daginstitutioner ved at udvikle en hverdag. Opstartsfasen har været præget af mange samtaler i medarbejdergruppen og de mange nye forældre.

Det tager sin tid at falde til i en ny børnehave eller vuggestue. Den erfaring gør de fleste forældre sig, men det gælder så sandelig også det pædagogiske personale. En ekstra udfordring er det, når hele institutionen er ny som i Slesvig, hvor Karlssons Vuggestue og Frederiksberg daginstitution åbnede i foråret. De to institutioner ligger i hver deres ende af byen, men erfaringer-

ne har været nogle af de samme.

- I starten havde vi jo kun nogle få børn, og så kan det være lidt svært, fortæller lederen af Karlssons Vuggestue, Pia Rehbein.

Frem til jul satser hun på at have alle fire grupper i gang. Vuggestuen er normeret til 40 børn.

Nu er de i gang

I Frederiksberg, som er normeret til 58 børn, der både kan være vuggestue- og børnehavebørn, har lederen Hauke Paulsen det på samme måde.

- Det har været en udfordring at starte op med fire børn, der kun havde hinanden, men det gik heldigvis hurtigt over, og nu er der gang i den, siger han.

- Vi har simpelthen gjort det, at der er nogle af rum-

mene, vi ikke bruger, så længe vi ikke er fyldt op. Vuggestuen er jo kæmpestor, siger Hauke Paulsen.

At det tager sin tid, før en ny institution er fyldt op med børn, er helt normalt. Sådan har det også været mange andre steder, og det skyldes, at de børn, hvis forældre ønskede en plads i en vuggestue, da den blev planlagt, for længst er kommet i børnehave eller har fundet andre pasningsordninger. Erfaringerne viser, at det kan tage op til et år, før en ny institution er fuldt optaget.

I en helt ny institution kan det også være en fordel, at det tager tid.

- Det er faktisk ikke så dårligt, at der er lidt luft i indkøringsfasen. Vi har tid til at opbygge strukturer, udvikle rutiner og revurdere nogle af de ting, vi havde

besluttet. Alle forældrene er jo nye, og vi bruger en del tid på at snakke med dem og vise dem vuggestuen. Forældrene vil vide, hvordan vi arbejder, og det er selvfølgelig også en del af vores arbejde, at vi skal fylde institutionen med pædagogiske visioner, siger Pia Rehbein.

Aprøve huset

Hauke Paulsen er enig.

- Vi har tid til at arbejde på det teoretiske og få en fælles forståelse for, hvilken institution vi ønsker, og hvad vi vil kendes på, siger han og tilføjer:

- Vi er stadig i gang med at aprøve huset og finde ud af, hvordan vi bedst kan bruge rummene.

I Karlssons Vuggestue har det pædagogiske personale

haft store friheder til at indrette de forskellige stuer. For Pia Rehbein handler det om medejerskab. Men det ene eller andet hjørne mangler stadig at få sin opgave.

Det er en stor udfordring at åbne en ny institution, for der er ikke kun de nye børn og forældre, der skal serviceres. Der kommer også fortsat mange håndværkere og interesserede, ikke mindst naboerne.

- Man får nye erfaringer hver dag, og det er godt, at vi får dem nu, hvor vi ikke er fuldt optaget, ellers ville det have været en meget større udfordring, siger Hauke Paulsen.

Smukt og stilfærdigt

I begge institutioner har der været nogle gnidninger med naboerne under byggeriet. I Frederiksberg var det

med en anden daginstitution, men her har man fundet en god løsning.

- Og vi har allerede besøgt hinanden, siger Hauke Paulsen.

Også på Karlssonsvej var nogle naboer i starten skeptiske på grund af larm og den store bygning. Men det hører fortiden til.

- Vi inviterede hele gaden til en housewarming med grillpølser. Vi fik en masse positiv respons, ikke mindst for den flotte bygning. De naboer, som før havde været skeptiske, sagde faktisk: »Havde vi vidst, hvor smukt og stilfærdigt, det hele bliver, havde vi aldrig sagt noget«, fortæller Pia Rehbein.

Der er et godt samarbejde mellem de to nye danske institutioner i Slesvig og selvfølgelig også med de

»gamle«. Pia Rehbein og Hauke Paulsen kender hinanden godt. I opstartsfasen, inden de to institutioner var bygget færdig, delte de to ledere kontor i Flensborg for at organisere indflytningen. De har altså haft de samme erfaringer og hjulpet hinanden i processen.

Engagerede forældre

Både i Frederiksberg og på Karlssonsvej føler lederne, at de har haft en god start.

- Vi er blevet taget godt imod, siger Hauke Paulsen, og Pia Rehbein er glad for, at det hele nu er ved at køre på skinner.

- Vi har nogle engagerede forældre og engageret personale, og det er jeg meget glad for, siger hun.

Årtier i Skoleforeningens tjeneste

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Ungdomskollegiets køkken var igen i år en fremragende vært for jubilarenes sammenkomst.

Jubilarer

Skoleforeningen fejrer mangeårige medarbejdere med en hyggelig sammenkomst.

I 1975 blev valggymnasiet indført som undervisningsform på Duborg-Skolen, læseplaner var et stort emne i Skoleforeningen, og det var ind-

satsen for at kunne beholde 5. og 6. klasse i grundskolen også.

I Det sydslesviske Samråd drøftede man en ny samarbejdsaftale. Diskussionen gik på, om Samrådet skulle omdannes til et toporgan med overordnet myndighed eller være et koordinerende samarbejdsorgan.

Det var også det år, Karen Salomonsen, Elisabeth Christiansen, Marianne Mehlig-Jessen, Jytte Arndt og Martha Bischoff blev ansat i Skoleforeningen. Gennem 40 år har de arbejdet som henholdsvis pædagogmedhjælper, skolekonsulent, rengøringsassistent og lærer, og forleden blev de derfor fejret som en lille tak for deres indsats.

Ambassadører

Fire af de fem jubilarer var med til denne aften på Ungdomskollegiet i Flensborg, og det var to 25 års-jubilarer også, nemlig daginstitutionsleder Torsten Schönhoff og overlærer Nanny Stange.

Da de blev ansat i 1990, stod fællesskolen på Skoleforeningens dagsorden for første gang, og hovedskolerne blev afviklet.

- Skoleforeningen nærmer sig nu med store skridt sin 100 års fødselsdag, og foreningen står i dag stabilt, velanset og med et godt ry og omdømme ikke blot i Sydslesvig, men også i Kiel og København. Hvad de seneste 40 eller 25 år angår, er det for en stor dels vedkommende også jeres fortjeneste, sagde Skoleforeningens formand, Udo Jessen til festmiddagen.

For ham udøver enhver medarbejder ikke kun sin profession, han eller hun er også daglig ambassadør for sin institution, Skoleforeningen og hele det danske mindretal.

- Det er vi alle klar over, og det er det særlige ved arbejdet på en dansk institution syd for grænsen. Det er simpelthen merværdien og samtidig den daglige ekstra udfordring i jeres arbejde. Som formand takker jeg for de mange år, I har vist loyalitet over for foreningen, og for den store indsats for børn og unge, sagde Udo Jessen.

Duborg-Skolen bygger bro for de nye elever

Overbygning

Kommende elever fik et indtryk af hverdagen i gymnasiet.

Siden 2011 har Duborg-Skolen inviteret 10. klasser-eleverne fra de skoler, som afleverer til den gymnasiale overbygning, til tre såkaldte brobygningsdage.

De tre dage skal give de unge et indtryk af hverdagen i Duborg-Skolens gymnasiale overbygning, og de skal også give dem mulighed for at få svar på alle deres spørgsmål angående skolen og studentereksamen.

Profil- og valgfag

I år tog 175 elever fra 10. klasser i Flensborg, Læk og Sønder Brarup imod tilbuddet. På programmet stod blandt andet introduktion til skolen af både lærere og elever og undervisning i de såkaldte profilfag inden for områderne sprog, naturvidenskab, samfundsag, æstetik og idræt. Alle elever skulle vælge sig ind på den profil, de også vælger, hvis de kommer ind på den gymnasiale overbygning efter sommerferien. Desuden var en introduktion til valgfagene latin/fransk og religion/filosofi del af brobygningen.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Her får elever fra 10. klasser en introduktion til faget latin.

Og det er en rigtig god ide, siger Carla fra Sønder Brarup Danske Skole.

- Jeg har ikke rigtig vidst, om det skulle være religion eller filosofi, men introduktionen har givet mig et godt grundlag for at træffe dette valg, siger hun, og den kommende 11. årgangs studievejleder, Morten Meisner, bekræfter, at antallet af de elever, som i starten af skoleåret skifter valgfag, er gået markant tilbage, siden man begyndte med brobygningen for fire år siden.

Ved siden af Morten Meiser er Susanne Kløver og Ditte Bjerre Christensen ansvarlige for brobygningen.

- Vi er rigtig glade for projektet, siger Susanne Kløver.

- Det handler om at få de unge til at føle sig en smule hjemme på Duborg-Skolen. De skal ikke føle sig som gæster i de tre dage, de er her. Vi gør meget ud af, at det bliver tre helt almindelige skoledage for de unge. De har undervisning fra 1. til 6. time, får lektier for og møder deres kommende klassekammerater, siger hun.

Derfor kræver projektet en del ressourcer. Der er ikke mindre end 23 lærer indblandet, og det hele kan faktisk kun lade sig gøre, fordi Duborg-Skolens 12. årgang er i virksomhedspraktik.

- Ellers havde vi slet ikke klasselokaler nok, siger Susanne Kløver.

siger Susanne Kløver.

For Ditte Bjerre Christensen er brobygningen en god måde for de kommende elever at lære hinanden at kende på.

- Vores erfaring er, at langt de fleste af de elever, som deltager i brobygningen, også fortsætter i den gymnasiale overbygning. Så med 175 deltagere kan det godt være, at vi får en 11. årgang på 150 elever, siger hun.

Guidet tur

Ditte Bjerre Christensen iagttager, at eleverne på de tre dage meget hurtigt kommer tæt på hinanden. Duborg-Skolens egne 10. klasser elever, som selvfølgelig også deltager i brobygningen, fungerer her som en slags turguider og hjælper de nye med at finde rundt, når man kommer fra en lille skole, siger hun.

For Emma fra Flensborg er den største forskel, at Duborg-Skolen er lidt gammeldags - ikke kun bygningen, men også inventaret.

- Vores skole er lidt mere hightech, siger hun.

Hvis hun starter på skolen efter sommerferien, kommer hun dog til at opleve skolens modernisering på egen krop.

Hun stopper, mens legen er god

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Farvel

På fredag afholdes der afskedsreception på A. P. Møller Skolen for Skoleforeningens afgående børne- og skolefritidschef Birgit Messerschmidt. Hun stopper efter 42 år i Skoleforeningens tjeneste.

- Det har aldrig været mit mål at blive børne- og skolefritidschef i Skoleforeningen, men arbejdsopgaverne, såvel de politiske som de pædagogiske, har interesseret mig, siger Birgit Messerschmidt.

Hun sidder på sit »gamle« kontor på Stuhrsallee i Flensborg, og alt ser ud, som det plejer. Flyttekasserne er endnu ikke bestilt, og billederne af børnebørnene står fortsat i vindueskarmen. Det er ikke, fordi Birgit Messerschmidt ikke kan slippe, at hun er der endnu, selv om hun ikke længere er børne- og skolefritidschef. Tværtimod glæder hun sig til »den nye udfordring«, som hun kalder pensioneringen. Men hun har sagt ja til at stå til rådighed med råd og vejledning i en overgangsperiode. Den nye dagtilbudschef sidder således på sit kontor over for Birgit Messerschmidt, lige som hun har gjort det de seneste år, hvor hun har været pædagogisk konsulent i administrationen. Dørene plejer at stå åbne, og de to kvinder kan se hinanden. De er - endnu - det team, som de har været gennem en årrække.

Holdet

- Holdet, siger Birgit Messerschmidt. - Det er teamet, der er afgørende, og det har derfor været en fornøjelse at have fået lov til at arbejde sammen med så mange dygtige og engagerede kolleger.

Birgit Messerschmidt har været chef med forskellige stillingsbetegnelser igennem 21 år. At jobbets navn er blevet skiftet ud til dagtilbudschef, hænger sammen med den udvikling, der har været på det pædagogiske område med de yngste børn. Hvor der før i tiden kun var børnehaver, er der nu også vuggestuer og skolefritidsordninger, som også har hørt under Birgit Messerschmidts ansvarsområde.

At hun nu forlader sin post er både spændende og hårdt, ikke kun for hende selv, men også for holdet. Hun vil blive savnet af sine medarbejdere.

Dokumentation

Daginstitutionernes måde at arbejde på er en anden i dag.

På spørgsmålet, om børnehaveverdenen var en helt anden, da Birgit Messerschmidt startede som pædagog i Husby i 1973, svarer hun:

Børnehavernes pædagogiske arbejde er præget af den tid og den po-

Daginstitutionslederne gav Birgit Messerschmidt et kærligt farvel.

litik, der lige på det tidspunkt har gjort sig gældende. Slutningen af 1970erne og begyndelsen af 1980erne var bortset fra samme målsætning meget forskellige i forhold til at tilrettelægge den pædagogiske hverdag på.

I 1990erne udarbejdede institutionerne virksomhedsplaner, som var med til at synliggøre det pædagogiske arbejde i institutionerne. Siden 2004 har man udarbejdet pædagogiske læreplaner (Bildungsauftrag) og dermed en kontinuerlig evaluering af disse. Et af nøgleordene i forhold til den udvikling, pædagogikken i daginstitutionerne har været igennem de senere år, er dokumentation. Der er blevet opbygget en evalueringskultur, som ligeledes har været med til at synliggøre det store arbejde, der foregår i daginstitutionerne i dag, siger hun.

- Og det er jeg rigtig glad for.

Erfaring

Efter 21 år i det job, som ikke var hendes mål, er hun tilfreds.

- Jeg går på et tidspunkt, hvor tingene er i udvikling. Der sker fortløbende forandringer, siger Birgit Messerschmidt.

Når hun ser tilbage på de 42 år, har der været nogle milepæle, og gennemgår man dem en efter en, er det ikke så sært at se, at hun endte, hvor hun gjorde.

Hun startede som pædagog i en to-gruppes børnehave i Husby. Fem

FOTO: DANIEL DÜRKOP

år senere blev hun børnehaveleder i Kappel, og børnehaven voksede fra 26 til 60 børn, så der måtte etableres udegruppe seks kilometer fra Kappel i Arnis. Det var en god erfaring at have med i sin rygsæk, hvad det betyder at få en hverdag til at hænge sammen med to adskilte afdelinger.

Birgit Messerschmidt var med til at få børnehaven i Kappel ombygget og saneret. Derefter tog hun et års orlov for at videreuddanne sig i ledelse på Lærerbhøjskolen i Odense. Hun startede en helt ny børnehave op i Hanved.

Samtidig valgte hun at tage en ef-

teruddannelse (speciallæreruddannelsen) som tale-høre-pædagog, som var et godt redskab til at kunne bidrage til Skoleforeningens indsatsområde sprog og læsning.

Hun har siddet i kommunerådet i Store Vi for SSW, hvor hun har lært om kommunernes politiske problemer, og hvordan tingene blev behandlet, hvilket senere var til stor hjælp i forhandlinger med rigtig mange kommuner.

Hun har lige siden 1995 været bestyrelsesmedlem på seminariet i Aabenraa, senere University College Syd, og de senere år siddet i uddannelsesudvalget i University College

“ Det er teamet, der er afgørende, og det har derfor været en fornøjelse at have fået lov til at arbejde sammen med så mange dygtige og engagerede kolleger

Birgit Messerschmidt,
Børne- og skolefritidschef

Syddanmark.

- Det har alt i alt givet mig et godt indblik i arbejdet nord og syd for grænsen som børn- og skole-fritidschef.

Bestemmer selv

Når Birgit Messerschmidt starter sin nye udfordring som pensionist, er det uden at have lavet en målrettet plan.

- Men jeg har selvfølgelig nogle ideer. Nu bestemmer jeg selv over min dag - det har jeg aldrig prøvet før, så det bliver spændende. Der vil være tid til børnebørn og venner og til det frivillige arbejde i Sydslesvig.

Nye billeder fra Iran

Udstilling

Udstillingen »Nye billeder fra Iran« viser et bredt udsnit af iransk illustratorkunst for børn og det, der ligner. Her er prøver fra 40 tegnere. De fleste er ganske unge. Udstillingen er blevet til i et nært samarbejde med Ali Boozari som ankermand for det iranske netværk af illustratører. Den er den mest omfattende prøve på iransk illustratorkunst, der er vist uden for landet. Og medvirker udstillingen

til at punktere nogle myter om »onde« lande og skumle kulturer, er det bestemt ikke imod hensigten! Billederne kommer fra et land, der har en årtusindlang tradition for at digte og male og søge. De billeder, du ser, har dybe rødder i en tradition, der måske netop lader sig aflæse bedst i tegninger for børn. Især hvis man samtidig kan få det unikke samspil imellem billederne og det smukke, kaligrafiske skriftsprog, der er illustration i sig selv. Disse 40 tegnere er forskellige i streng

og farvevalg, men de er fælles om poesi og sans for det skønne, humor, kraft og varme. Bag denne udstilling står Lis Andersen, oversætter/litterær konsulent og Steen Larsen, der skriver om børnebøger i bl.a. Politiken.»

Udstilling kan ses til og med den 4. december på Christian Paulsen-Skolen i Flensborg mandag til torsdag fra 8 til 17 og fredag fra 8 til 13.

FOTO: JOACHIM MAGENS

Børnene på Jes Kruse-Skolen samlede over 8000 euro ved sponsorløbet.

Motionsdag med sponsorløb

Motionsdag

Skoler og børnehaver drog da-
gen inden efterårsferien ud for
at nyde den skønne natur.

Sidste dag inden efterårsferien er
traditionen tro motionsdag i de syd-
slesvigske skoler og børnehaver. At
vejret var knap så godt mange ste-
der, lod unge og voksne sig dog ikke
kue af. På Lyksborg Danske Skole
blev det til en smuk tur rundt om
slotssøen og på Jes Kruse-Skolen
i Egernførde arrangerede man et
sponsorløb. Pengene skal gå til nye
legeredskaber på skolegården. De
flittige elever samlede ikke mindre
end 8110 euro sammen og skal selv-
følgelig være med til at bestemme,
hvad der skal købes for pengene.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Lyksborg Danske Skole på tur rund om slotssøen.

Kreativ tegner i Teknisk Afdeling

Læreplads

Student fra 2014 har valgt at
tage en uddannelse i Skolefor-
eningen.

Hvilken uddannelse skal jeg vælge?
Lina Vieland anede det ikke. Vidste
kun, at hun gerne ville arbejde krea-
tivt.
- Noget, hvor man kan se, at tinge-
ne udvikler sig, forklarer Lina, der er
20 år og blev student fra A. P. Møller-
Skolen i juni 2014.
Allerførst rejste hun seks måneder
til Australien og Indonesien.
- Jeg regnede med, at når jeg kom
hjem, ville jeg vide, hvad jeg ville,
husker Lina, der tjente til sine op-
hold undervejs ved at gøre rent på de
vandrehjem, hvor hun boede.
- Jeg rejste alene, men jeg var al-
drig alene, siger Lina og fortæller,
hvordan hun hele tiden kom i snak
med folk.
Efter seks måneder med rygsæk-
ken vidste hun stadig ikke, hvilken
uddannelse hun skulle vælge, men
så kom hendes far med en ide: Hvad
med at blive teknisk tegner?
- Min far har et metalbyggefirma,
og jeg har altid syntes, at det ser in-
teressant ud, når han tegner, siger
Lina, der også har hjulpet til i fir-
maet.
Dernæst fik en veninde øje på den
annonce, i hvilken Skoleforeningen
søgte en elev som teknisk tegner,

FOTO: ANNELISE MØLVIG

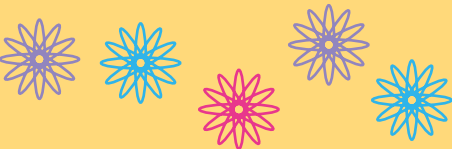
Line Vieland er ny elev i Skoleforeningens tekniske afdeling.

og gav den til Lina. Det fik Linas far
til at foreslå, at hun skulle prøve at
komme i praktik i Skoleforeningens
tekniske afdeling. Det lykkedes.
Praktik-opgaven var, at hun skul-
le tegne sit drømmehus – uden at
skele til økonomien. Det endte med,
at Lina sendte en ansøgning, og 3.
august tiltrådte hun som teknisk
tegner-elev.
Efter en uge med tegneri både på
papir og på computeren blev Lina
sendt tre uger i praktik hos en mur-
rer på en byggeplads.
- De var ved at bygge et hus, så jeg
kunne følge med i, hvordan det bli-
ver bygget op fra grunden, siger Li-
na, der blandt andet fik til opgave at

jævne mørtlen ud mellem murstene.
Derefter var hun to uger på sko-
le, men nu sidder hun med sin fars
gamle penallhus fyldt med tegnered-
skaber, store blokke, forskellige li-
nealer og en stor skærm med tegne-
plade på teknisk afdeling på 2. sal på
Christian Paulsen-Skolen. Her lyder
opgaven at tegne maskinhuse, der
er skræddersyet til den enkelte ma-
skine, så den ikke bliver stjålet eller
udsat for hærværk. Samtidigt skal
det være nemt for maskinføreren at
komme til sin maskine.
Om tre år kan Lina Vieland kalde
sig teknisk tegner.

Annelise Mølvig

Nye ledere

Min institution: Satrup Danske Skole.
Navn: Melanie Schlüter-Jessen.
Alder: 42 år.
Familieforhold: Gift med Gunnar, sam-
men har vi Lisa på 19 år og hunden Ole.

Jeg kommer oprindeligt fra: Berlin, opvokset i Syd-
slesvig og København.

Jeg er blevet leder i Sydslesvig fordi: Jeg gerne vil
forme tingene og bygge videre på de igangværende pro-
cesser.

Mine fritidsinteresser er: Sejle, zumba, ridning, sy og
strikke.

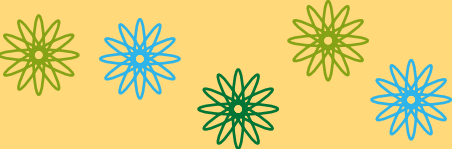

Min yndlingsbog/film/musik: Jussi Adler Olsen/Efter
brylluppet/U2.

I skolen var jeg bedst til: Dansk og billed-
kunst.

Jeg har før arbejdet som: Lærer.

Min institution: Ejderskolen.
Navn: Jesper Sonne Andersen.
Alder: 49 år.
Familieforhold: Gift med Dorte i forelø-
big 22 år, og sammen har vi 4 børn i alde-
ren fra 13 - 21 år.

Jeg kommer oprindeligt fra: Nørre Aaby på Vestfyn.

Jeg er blevet leder i Sydslesvig fordi: Jeg altid har
været fascineret af, at det er muligt at fastholde inte-
ressen for dansk sprog og kultur syd for grænsen.

Mine fritidsinteresser er: at dyrke lidt motion og se
en god film, gerne med et historisk emne.

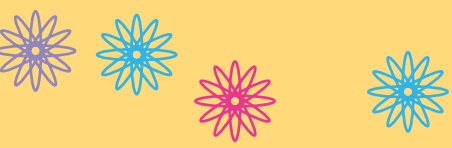

Min yndlingsbog/film/musik: Arne Dahl-serien af
den svenske forfatter Jan Arne Dahl / Saving Private Ryan
/ Rolling Stones.

I skolen var jeg bedst til: Idræt og historie.

Jeg har før arbejdet som: lærer, vicefor-
stander, afdelingskoordinator.

Min institution: Kiel Pries Børnehave.
Navn: Tina Janzen.
Alder: 33 år.

Jeg kommer oprindeligt fra: Bydelstorp.

Jeg er blevet leder i Sydslesvig fordi: Jeg identifice-
rer mig med Sydslesvig og vil derfor være en aktiv del
og formidle dette samhørs forhold videre

Jeg har før arbejdet som: Pædagog i Borreby Børne-
have.

Rigtig gode lege-kammerater

Aktive elever

Legepatruljer indtager Sydslesvig og animerer kammeraterne til god leg på skolegården.

70 unge fra seks danske skoler i Sydslesvig og Lyreskovskolen i Padborg har været på kursus med legepatruljen. Legepatruljen er et projekt, som skal sætte mere fut i frikvartererne ved at sætte sjove lege i gang. Kurset er startskuddet til et vigtigt job i skolegården, hvor eleverne vil fungere som forbilleder, der får de små skolekammerater til at glæde sig til frikvartererne med lege, der styrker bevægelse og trivsel. På kurset lærer eleverne at stå frem, styre og regulere legene og sørge for, at alle børn er med.

Gode lege

- De får rygsækken fyldt med gode lege og med viden om, hvordan de sætter dem i gang. På kurset lærer de at være forbillede, for det nytter ikke noget at være fjollet, når man instruerer, for så bliver resultatet også fjollet, siger legeinstruktør Ann-Karina Overlade fra Dansk Skoleidræt, som står bag arrangementet. Kurset fandt sted i Cornelius Hansen-Skolens idrætshal, og på skolen har man allerede en legepatrulje. Det er eleverne selv, der er ansvarlige for at gennemføre legene, og kurset skal kvalificere dem yderligere til dette arbejde.

- Ved at fremme legen i frikvartererne øger vi elevernes fysiske aktivitetsniveau, og det giver positive udsving på den fysiske såvel som den mentale sundhed. Derudover er det med til at give eleverne nogle gode motionsvaner, der kan trække renter langt ind i voksenlivet, siger

Eleverne var i gang i højeste gear, da de øvede de nye lege.

Fakta om legepatruljen

- 1055 skoler i Danmark og Sydslesvig har været på kursus i legepatruljen.
- Legepatruljen er med til at sætte fokus på bevægelse på skolerne og give eleverne nogle gode oplevelser med motion.
- Legepatruljen appellerer både til aktive børn og de børn, der normalt ikke er så aktive.
- Legepatruljen giver god aktivitet i frikvartererne og er med til at skabe sociale relationer på tværs af klassetrin.
- Legepatruljen er med til at give bedre sammenhold på skolen og mindske mobning, fordi eleverne får styrket deres sociale kompetencer gennem legen.

formand i Dansk Skoleidræt Finn Kristensen.

Nu skal de i gang

På Nibøl Danske Skole vil man i gang med legepatruljen. Skoleleder Inga Thamsen er derfor med en flok

elever på kurset.

- Jeg har før oplevet - på den skole, jeg var - hvordan de unge fra legepatruljen vokser med opgaven. I starten skal de lige tages lidt i hånden, men der går ikke lang tid, før de styrer det hele selv, siger hun. Den

FOTO: DANIEL DÜRKOP

samme erfaring har man gjort på Oksevejens Skole i Flensborg:

- Vi bruger mest legepatruljen om vinteren, hvor eleverne i den store pause bruger gymnastiksalen to gange om ugen. Det er vores 6. klas-

se, der står for legepatruljen, og godt en tredjedel af skolens elever er med, siger lærer Kirsten Hansen.

FOTO: SYBILLA NITSCH

For eleverne på vestkysten er Vadehavet et naturligt sted for lærdom.

Tre sydslesvigiske nationalparkskoler

Natur

Mindretalslærere oversætter undervisningsmateriale til dansk.

Uffe-Skolen i Tønning, Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad og Husum Danske Skole er blevet udnævnt til nationalparkskoler. De er de første danske skoler i Sydslesvig, der har fået udmærkelsen.

Projektet Nationalparkskole henvender sig til skoler, som har et tæt forhold til Vadehavet og har lyst til at arbejde med emner rundt omkring Vadehavet og nationalparken i undervisningen.

Nationalparkskolerne bliver støttet af nationalparkforvaltningen, der tilbyder faglig og organisatorisk rådgivning i forhold til skolernes undervisning. Skolerne kan komme på besøg hos nationalparkrangerne, deltage i aktionsdage og få rabat i

vadehavscentret Multimar Wattforum. Der bliver også tilbudt efteruddannelse til skolernes lærere.

- Vi er rigtig glad for, at vi nu er med som nationalparkskole, siger natur- og tekniklærer på Hans Helgesen-Skolen, Sybilla Nitsch.

Samtidig med, at de tre danske skoler nu er nationalparkskoler, har Sybilla Nitsch og hendes kolleger Martin Hölling og Göran Rust fra Uffe-Skolen sagt ja til oversætte undervisningsmateriale til dansk.

- Vi udvikler materiale til brug i Skoleforeningen, så alle skoler på vestkysten for eksempel kan bruge nationalparkens materialekufferter. Samtidig skal de danske lærere i Sydslesvig også være nationalparkforvaltningens sparringspartner, når det handler om at intensivere det grænseoverskridende samarbejde mellem den slesvig-holstenske og den danske del af Nationalpark Vadehavet.